

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsində 31 mart - Azərbaycanlıların Soyqırımı Günü ilə bağlı tədbir keçirilib

Martın 28-də Qafqaz Müsəlmanları İdarəsində (QMI) 1918-ci il azərbaycanlıların soyqırımının 100 illiyinə həsr olunan tədbir keçirilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, əvvəlcə müqəddəs "Qurani-Kərim"dən ayələr oxunub.

QMI-nin sədri Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə 31 mart soyqırımının tariximizin ən qanlı səhifələrindən biri olduğunu deyib. Bildirib ki, 1918-ci il martın 30-dan aprelin 3-dək Bakı şəhərində və Bakı quberniyasının müxtəlif bölgələrində, eləcə də Şamaxı, Quba, Xaçmaz, Lənkəran, Hacıqabul, Salyan, Zəngəzur, Qarabağ, Naxçıvan və digər ərazilərdə Bakı Soveti və Daşnaksütyundan olan erməni silahlı dəstələrinin azərbaycanlılara qarşı törətdikləri soyqırımı nəticəsində 12 minə yaxın azərbaycanlı qətlə yetirilib, on minlərlə insan itkin düşüb. Azərbaycan xalqı 200 ildir ki, qonşuluq münasibətində olduğu ermənilərdən hər zaman əziyyət görüb. Hələ keçmiş zamanlardan "böyük Ermənistan" xülyası ilə yaşayan ermənilər zaman-zaman qonşularına qarşı çirkin işğalçılıq siyasəti aparıblar. Bu siyasətin bariz nümunəsi kimi əsrin əvvəllərində Azərbaycan xalqına qarşı törədilmiş soyqırımını göstərmək olar. Bununla kifayətlənməyən ermənilər əsrin sonlarında da xalqımıza qarşı Xocalı faciəsi kimi bir dəhşəti yaşatdılar. Ermənilərin günahsız insanlara qarşı törətdikləri vəhşiliklər heç vaxt yaddan çıxmıyacaq.

Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı deyib ki, azərbaycanlılara qarşı ermənilər tərəfindən törədilmiş vəhşiliklərin tarixi çox əvvələ gedib çıxır. Lakin Azərbaycan müstəqillik əldə edəndən sonra həqiqətləri üzə çıxara bildi. Həqiqətlər mütəmadi olaraq dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasa, baş verənlər unudulub gedər. Bu istiqamətdə xeyli işlər görülüb. Ermənilərin törətdiyi vəhşilikləri bir çox dillərdə dünyaya çatdırmaq işində gənclərin üzərinə böyük iş düşür. Bir çox beynəlxalq sənədlərdə Ermənistanın işğalçı dövlət olması öz əksini tapıb. Heç bir ölkə Ermənistanın işğal etdiyi torpaqları onun ərazisi kimi tanımır. Bu da Azərbaycanın uğurudur.

Sonra çıxış edən Bakı və Azərbaycan arxiyepiskopu Aleksandr, Azərbaycandakı Dağ yəhudiləri icmasının rəhbəri Milix Yevdayev, Alban-Udi xristian icmasının sədri Robert Mobil, professor Qəzənfər Paşayev, akademik Vasim Məmmədliyev və professor Anar İsgəndərov çıxışlarında ermənilərin Azərbaycan torpaqlarında törətdikləri qanlı cinayətlərdən danışdı, bu bərədə dünya xalqlarına daha geniş məlumatlar çatdırılmasının vacibliyini vurğulayıblar. Onlar 31 mart soyqırımının həm də bəşəriyyətə qarşı cinayət olduğunu söyləyib, tarixən ermənilərin azərbaycanlılara qarşı törətdikləri təxribatlardan bəhs ediblər.

Sonra soyqırımı nəticəsində həyatlarını itirən insanların ruhuna dualar oxunub.

Daha sonra tədbirdə Azərbaycandakı dini konfessiya rəhbərlərinin 31 mart - Azərbaycanlıların Soyqırımı Günü ilə əlaqədar dünya dini liderlərinə, parlamentlərə, beynəlxalq təşkilatlara ünvanladığı müraciət oxunub.

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri Şeyxülislam Allahşükür Paşazadənin, Bakı və Azərbaycan arxiyepiskopu Aleksandrın, Azərbaycandakı Dağ yəhudiləri icmasının rəhbəri Milix Yevdayevin, Alban-Udi xristian icmasının sədri

Robert Mobilinin imzaladıqları müraciətdə deyilir: "Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları və milyonlarla dünya azərbaycanlılarının dilək və hislərini ifadə edərək müraciətimizi Azərbaycan xalqına qarşı məkrli və aqlasız cinayətlərlə müşayiət olunmuş bəşəri cinayətin - soyqırımının 100 illiyi ərəfəsində bütün dünya ictimaiyyətinin, dini liderlərin, parlamentlərin və beynəlxalq təşkilatların diqqətinə çatdırırıq.

Dünya tarixində milli, irqi, dini mənsubiyyətinə görə törədilmiş soyqırımı faktları bəşəriyyətin qan yaddaşında "qara ləkələr" kimi qalır və insanlığa qarşı ən böyük günahlardan hesab olunur. Belə faciəvi soyqırımı cinayətlərinə məruz qalan xalqlardan biri də Azərbaycan xalqıdır və bu dəhşətli fəlakətlərin mütəmadi xarakter alması bütün Azərbaycan cəmiyyətini, o cümlədən dini ictimaiyyəti daim narahat edir.

Erməni millətçilərinin xalqımıza qarşı iki əsrdən artıq davam edən ardıcıl təcavüz və etnik təmizləmə siyasətinin əsas məqsədi azərbaycanlıları öz əzəli torpaqlarından qovmaq, erməni tarixçilərinin və ideoloqlarının uydurduğu "böyük Ermənistan" dövlətini bu ərazilərdə yaratmaqdır. Tarixi faktlar sübut edir ki, keçən əsrin xəritələrində əksini tapan Azərbaycan əraziləri erməni işğalı və yerli əhalinin zorla çıxarılması nəticəsində xeyli azalmış, Qarabağ və ətraf rayonların işğalından sonra isə ərazilərimizin daha 20 faizi zəbt olunmuşdur. Qarabağ və Zəngəzur ermənilərin məqsədli şəkildə kütləvi köçürülməsi nəticəsində etnik vəziyyət sünü surətdə və zorla dəyişdirildi. 1905-ci və 1918-ci illərdə erməni ekstremistləri tərəfindən Bakıda, Naxçıvan, Qarabağ, Şamaxı, Lənkəran, Quba qəzalarında və digər bölgələrdə azərbaycanlılara qarşı kütləvi qırğınlar törədildi, on minlərlə dinc insan qətlə yetirildi, yaşayış məntəqələri, tarix və mədəniyyət abidələri, məscidlər, kilsələr və sinaqoqlar dağıdıldı.

Azərbaycanlılara qarşı soyqırımı və deportasiya siyasəti sovet hakimiyyəti dövründə erməni şovinistlərinin və lobbisinin dəstəyi ilə məkrli metodlarla davam etdirildi. Tarixi Azərbaycan ərazisi olan Zəngəzur heç bir əsas olmadan Ermənistanla verildi, Dağlıq Qarabağda erməni muxtariyyəti yaradıldı. 1948-1953-cü illərdə yüz minlərlə azərbaycanlı öz ata-baba yurdlarından deportasiya edildi və faktiki olaraq əzəli Azərbaycan ərazilərində monoetnik Ermənistan respublikası yaradıldı.

Ötən əsrin 80-ci illərinin ikinci yarısında SSRİ-nin rəhbər dairələrinə erməni lobbisinin təzyiği və təhriki ilə erməni millətçilərinin xalqımıza qarşı təcavüz və etnik təmizləmə siyasətinin yeni dalğası başlandı. Azərbaycan xalqının görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin SSRİ rəhbərliyindən uzaqlaşdırılmasından istifadə edən erməni şovinistləri 300 minə yaxın azərbaycanlının Ermənistandan amansızlıqla qovulmasına nail oldular. Ərazilərimizin 20 faizi - Dağlıq Qarabağ və onun ətrafındakı yeddi rayon genişmiqyaslı hərbi əməliyyatlar nəticəsində işğala məruz qaldı, bir milyondan artıq azərbaycanlı doğma yurdlarından didərgin salındı. Ermənilər qəsb etdikləri Qarabağ torpaqlarında vandalizm aktları həyata keçirərək tarixi, dini, mədəniyyət abidələrimizi, ziyarətgah və qəbiristanlıqlarımızı məhv etdilər. 1992-ci il

də erməni ekstremistlərinin qədim Xocalıda həyata keçirdikləri soyqırımı aktı isə onların törətdikləri vəhşiliklərin kulminasiya nöqtəsi oldu.

Soyqırımı və deportasiya siyasəti xalqımıza ağır maddi və mənəvi zərbələr vurmuş, onun tarixi yaddaşında silinməz izlər buraxıb. Yalnız ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin Azərbaycanda siyasi hakimiyyətə qayıdışından sonra erməni millətçilərinin illərlə reallaşdırdıqları soyqırımı və deportasiya siyasətinin mahiyyəti dünya ictimaiyyətinə açıqlandı. Prezident Heydər Əliyevin 1998-ci il 26 mart tarixli fərmanı ilə 31 martın Azərbaycanlıların Soyqırımı Günü elan edilməsi, soyqırımı qurbanlarını anma tədbirlərinin keçirilməsi beynəlxalq miqyasda Azərbaycan həqiqətlərinin daha geniş yayılması ilə səciyyələnib.

Bu gün Azərbaycanın rəsmi və ictimai dairələri Azərbaycan ərazisində erməni ekstremistlərinin törətdikləri etnik təmizləmə və soyqırımı əməllərinə dair təkzib olunmaz faktları beynəlxalq təşkilatların və ictimaiyyətin diqqətinə çatdırmaqdadır. Özlərini soyqırımı qurbanı kimi təqdim edən erməni ekstremistlərinin Azərbaycan xalqına qarşı həyata keçirdikləri gerçək soyqırımı cinayətlərinin layiqincə cavabını verməyənlər və onlara havadarlıq edənlər bilməlidirlər ki, həqiqət gec-tez qalib gələcək, ədalət öz yerini tutacaq.

Layihə qiymətini almayan qətləmlər yeni-yeni bəşəri cinayətlərə yol açır, dünyanın müxtəlif bölgələrində soyqırımların təkrarlanmasına, miqrant köçkənlər ordusunun fəlakətlərinə zəmin yaradır. Beynəlxalq terrorizmin tüğyan etməsi, həyata keçirilən silsilə terror əməlləri, tarixi və dini abidələrə qarşı vandalizm aktları bu növ bəşəri fəlakətlərə zamanında layihə hüquqi-siyasi qiymətin verilməməsinin acı fəsadlarıdır.

Biz dövlətlərarası və xalqlararası münasibətlərdə beynəlxalq hüququn qəbul edilmiş prinsiplərinin, sivil birgə yaşayış normalarının tətbiq olunmasının tərəfdarıyıq. Lakin təəssüflər olsun ki, erməni terrorçuları törətdikləri cinayətlərə görə hələ də cəza almayıb, işğal etdikləri Qarabağ və ətraf rayonların ərazilərinin qeyd-şərtsiz və dərhal boşaldılmasına dair Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Təhlükəsizlik Şurasının 4 məlum qətnaməsinin tələblərini bugünkü yerinə yetirməyiblər. Azərbaycanın illərdir beynəlxalq təşkilatlara etdiyi müraciətlərə baxmayaraq, Xocalı soyqırımı faktı hələ də lazımi səviyyədə siyasi, hüquqi qiymətini almayıb. Baxmayaraq ki, 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə erməni silahlı quldurlarının Xocalı şəhərinə qəfil silahlı basqın edərək oranın dinc, silahsız əhalisinə qarşı amansız kütləvi qırğın törətməsi, qocalar, uşaqlar, hamilə qadınlar da daxil olmaqla 613 nəfərin xüsusi qəddarlıqla qətlə yetirilməsi, 150 nəfərin itkin düşməsi, 1275 nəfərin əsir götürülərək ağır işgəncələrə məruz qoyulması, vəhşicəsinə qətlə yetirilmiş dinc sakinlərin meyitləri üzərində aqlasız təhqiramiz hərəkətlər edilməsi mahiyyəti etibarilə Xocalı faciəsini Holokost, Hernika, Xatın soyqırımları kimi insanlığa qarşı törədilmiş cinayətlərə bir sıraya qoyur.

Müqəddəs kitablarda əksini tapan həqiqət budur ki, Allahın yaratdığı bir insanı qətlə yetirmək bütün bəşəriyyətə qətl etmək qədər ağır cinayətdir.

Biz, din xadimləri, dini konfessiya rəhbərləri bir daha dünya ictimaiyyətinə, beynəlxalq təşkilatlara müraciət edir, erməni işğalçıların Azərbaycan xalqına qarşı törətdiyi soyqırımı cinayətlərinə siyasi-hüquqi qiymət verməyə çağırırıq. Qoy Uca Yaradan hamımıza doğrunu yanlışdan seçməkdə və ədalətli olmaqda yardımçı olsun! Amin!"